

REDAKČNÍ ÚVODNÍK / EDITORIAL COMMENT

MEMO mezi vzpomínkovým osmičkovým rokem a výhledem do budoucna / MEMO between the commemorative year of eights and a look into the future

Tatána Součková

Rok 2018, který byl z pohledu české a česko-slovenské vědecké historické obce naplněn připomínkami „osmičkových let“ doslova až po okraj, vstupuje do své poslední fáze. Podobně také náš časopis pro letošek uzavírá, shodou náhod, osmý rok své existence.

Navzdory tomu, že posláním historiků je rekonstruování a analyzování dějů minulých, patří k profesi historika také výhled do budoucna a vytyčování nových badatelských cílů, aktivit a setkávání v rámci (nejen) orálně-historické komunity. Hned v úvodu roku 2019 se proto na půdě Univerzity Palackého v Olomouci uskuteční již VI. Mezinárodní konference České asociace orální historie s názvem „Od demokratizace k demokracii: Orální historie ve výzkumu soudobých dějin“. Toto odborné setkání orálních historiků i jejich kolegů z dalších příbuzných vědních oborů by si 6. – 7. února neměli nechat ujít také adeпти historické vědy z řad studentů, kteří zde mohou prezentovat své výstupy z probíhajících či ukončených výzkumů a projektů.

A jak se časopis MEMO rozloučí s osmičkovým rokem? Jeho druhé číslo letošního čísla, které právě držíte v ruce, nebo čtete prostřednictvím obrazovky počítače, je svou obsahovou náplní pestré a různorodé.

Studie Ludka Jirky je věnována zajímavému tématu vzpomínek na činnost Ukrajinské povstalecké armády, které je však nahlíženo prizmatem ukrajinských povstalců a obyvatel Rivnenské oblasti. Autor strávil výzkumem v terénu mnoho času, naučil se ukrajinský jazyk, poznal detailně osudy narátorů a nasál atmosféru míst, kde se odehrávaly dramatické události spojené s činností UPA.

Studie představuje sondu do citlivé problematiky a pokouší se nabídnout úhel pohledu, který je tradičně spíše marginalizován či bagatelizován, a sice hledisko „sympatizantů“ UPA.

Období druhé světové války analyzuje také Jitka Rašková, která svůj příspěvek zaměřila na reflexi nacistické propagandy na stránkách vybraných ženských časopisů. Konkrétně jde o periodika List paní a dívek, Hvězda českých paní a dívek a Eva. Autorka sleduje proměny ve stylu koncepce časopisových článků od prvotních „obránných“ tendencí a prosazování české myšlenky až k postupným projevům silícího tlaku nacistické propagandy, kdy se vzorem stává žena-matka plně podporující Německo a jeho politické zřízení.

Třetí studie je přece jen „osmičková“. Marie Fritzová v ní prezentuje závěry orálně-historického výzkumu mezi tzv. „obyčejnými lidmi“, kteří popsali své vzpomínky na srpnové události roku 1968 a následné období normalizace. Studie přináší mnoho podnětných momentů a poznatků, jejichž význam nemůže být snad nikdy dostatečně zdůrazněn. Marie Fritzová dává prostor hlasu „obyčejné většiny“, která dotváří a doplňuje obraz dějin vyprávěných prostřednictvím známých osobností politického i kulturního života.

Závěrečná studie je velice zdařilým teoretickým počinem Václava Sixty, doktoranda z Ústavu českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Studie se věnuje metodologickému problému tvorby biografii významných osobností na příkladu analýzy edice Odkazy pokrokových osobností naší minulosti. Jedná se o zajímavý metodologický náhled do uvedené problematiky, který poslouží nejen historiografii, ale rovněž ostatním vědním disciplínám, které biografickou metodu využívají.

Vážení čtenáři, jménem celého redakčního týmu časopisu MEMO doufám, že nad jeho stránkami strávíte chvíle, které Vám budou inspirací, přínosem a snad také podnětem k zamyšlení nad soudobými dějinami a jejich výzkumem, který již vyhlíží nové perspektivy nadcházejícího roku 2019.